

NOVIČE

kmetijskih, obertnijskih in narodskih reči.

Izhajajo vsako sredo in saboto. Veljajo za celo leto po pošti 4 fl., sicer 3 fl.; za pol leta 2 fl. po pošti, sicer 1 fl. 30 kr.

Tečaj XII. V Ljubljani v saboto 4. novembra 1854.

List 88.

Nova vojska širokih in ozkih ogonov ali krajev.

(Konec.)

Gosp. Helferich zagovarja ozke ogone dalje takole: „Setev se na ozkih ogonih bolje opravlja“.

Nasprotnik pa mu zavrača: „kako se more ral hvaliti, na kateri se celó z mašino sejati in pose- tev še popolnoma povleči ne more!“

„Z oskimi ogoni se hitreje orje“ — pravi njih zagovornik. Nasprotnik pa terdi, da se mu to le zdi, da pa ni res, in če bi tudi tako bilo, je vsako, če še tako hitro oranje malo prida, ako je polje potem slabo obdelano.

Zagovornik dalje pravi, da se žitu na ozkih ogonih dobro gnoji; nasprotnik pa pravi, da ravno to je ena naj večjih napak ozkih ogonov, da se gnoj na njih prelahko in prehitro posuši in svojo moč zgubi.

„Tudi pirnica se zatara po ozkih ogonih — pravi zagovornik — ker njiva ni tako na ravnem obdelana, kakor na širokih ogonih, kjer se pirnica lože razraša“.

Na to odgovarja nasprotnik, da to je laž, ki jo bo le tisti verjel, ki še ni vidil njive z ozkimi ogoni čez in čez zarašene s pirnico.

Dalje terdi zagovornik: „da na njivo z ozkimi ogoni več rôse pada, ker s tem, da ima vsaka brazda dvé platí, postane njiva dvakrat tako ve- lika, kakor je, če je na ravno (na ploh) zorana; če je prostor njive po ozkih ogonih dvakrat večji, je lahko zapopasti — pravi zagovornik — da tudi dvakrat več rôse popije“.

Nasprotnik mu na to odgovarja, da ne taji gotove matematične resnice, da dvé platí kakega trivogla skupej ste večje kot je tretja, vendar je tudi do dobrega dognana matematična resnica, da na obéh platéh naklonjene ravnine (to je, take, ktera od zgorej doli visi) na nobeno vižo nima več žit- nih bilk prostora, kakor na pod njima ležeči rav- nini. Če pa na ozkih ogonih ninič več prostora za žito, ga tudi več za rôso ne bo. Pa recimo — pravi nasprotnik ozkih ogonov — da je zavolj rôse vse tako, kakor zagovornik terdi, vendar moramo temu nasproti govoriti, da sicer dobro spoznamo veliko dobroto rôse, da je pa vendar tudi višje ne cenimo, kakor zasluži, in da, če na dobroto rôse gledamo, ne preziramo druge škode, ki jo napravljajo ozki ogoni. Ali bo umen gospodar go- loba izpustil, da bo vrabca vjel? Menim da ne! Slabo bi bilo, če bi gospodar hotel po ozkih ogo- nih rôso loviti, — in če bi je res po ozkih ogonih več vjel, bi jo vendar slabo opravil, ako bi ravno po njih pripustil, da sončna vročina bi njivo huje prepekala in da bi jo vetrovi prepihovali in hitreje posušili, ki od dvéh strani imajo večjo moč do nakupičenih ogonov“.

„Pa se na ozkih ogonih zito bolje ukorenini“ — pravi zagovornik dalje. — „Tudi to je prazna“ — odgovori nasprotnik — „in ne more biti razun pri nekterih sadežih, ki tudi po stranéh več ko- reninic razprostirajo. Pa kaj pomaga samo to, če je mogoče, da se rastline bolje ukoreniniti zamo- rejo, če pa njivi potrebne mokrote (vlage) manjka, in to je ravno naj večja in stanovitna napaka ozkih ogonov“.

„Le edino to je škoda pri ozkih ogonih — pravi zagovornik sam“ — da se na njih ne dá žito in detelja kositi, ampak da se vselej mora žeti. Pa v nekterih krajih — pravi — kjer imajo teško zemljo in ker jim ni na tem ležeče, ali stern po žetvi ostane dolga ali kratka, kosijo žito tudi na ozkih ogonih“.

„Ta košnja mora pač lepo delo biti!“ — za- vrača nasprotnik.

„Detelja se mora res na ploh sejati in ne na ozke ogone“ — pravi zagovornik na zadnje, — ali na prav lahki pešeni zemlji sadé kmetovavci namest detelje raji peso, repo, turšico, pape- ževo repico“.

„Kaj! — zagromí nasprotnik ozkih ogonov — na prav lahko pešeno zemljo naj se sadi pesa in turšica!! Kdor kaj tacega priporoča, tak naj le zagovarja ozke ogone, — tak naj tudi terdi, da solnce se vertí okoli zemlje! — tak naj pa tudi rakom žvižga; morebiti mu bojo plesati začeli!“

Še nekaj od sončnic.

Od gosp. mojstra Jurja Pajka, ki vedno pridno in umno napreduje v kmetijstvu, je prejel odbor kmetijske družbe te dni 3 sončnice s sledečim do- pisom:

„Nate 3 sončnice popolnoma zrele: eno večjo, druge dvé manjše! Mislim, da so edinega rusov- skega semena, kakor tista velika, ki jo je kme- tijska družba od sl. dežel. poglavarja prejela. Dobil sem preteklo spomlad pol bokala tega semena iz Tersta s pristavkom, da je ta sončnica neka po- sebno dobra vunanja sorta. Gosp. predsedniku kmetijske družbe, tudi gosp. Karlu Galle-tu in še drugim sem razdelil nekoliko semena, ki je sive barve in debelejše od našega domačega. Ne vém: ali so ti gospodje ga vsejali in kaj so pridelali. Jez sem pridelal na svojem vertu 18 sončnic za po- skušnjo, in ker je seme zares lepo, ga rad po- nudil, kdor ga drugo leto skusiti želi“.

Vredništvo, ki je vidilo seme po gosp. Pajku pridelanih sončnic, ne dvomi, da v 86. listu „No- víc“ omenjena sončnica je ravno tega plemena; seme je res posebno lepo in debelo, in vredno, da se zaplodi po več krajih.